

Uplanlagt landing i Sydafrika

Om hvordan jeg en nat havnede på Maseru Bridge med en bevæbnet hemmelig agent og en håndfuld nonner

Jeg tænker tit på en – synes jeg – dramatisk rejse i et lille 6-personers fly. Her var jeg i 1982 eneste passager på ruten Maputo i Mozambique til Maseru i Lesotho, hvor Mellemfolkeligt Samvirke havde et program.

Det var en smuk, klar tur i starten: Under os lå Swazilands vissengrønne ananas-marker. Senere Sydafrikas smukke landskab opdelt efter apartheids filosofi: grønne, vidtstrakte felter i fed jord ejet af hvide, og mindre stenede og afsvedne *bantustans* reserveret den sorte befolkning.

Jeg sad lige bag piloten og kunne følge ruten fremover på en lille monitor i instrument-panelet. Det var denne skærm der først varslede noget foruroligende forude. Omkring Lesothos bjerge tårnede sig meget mørke skyer op. Skybrud og turbulens.

”Don’t worry,” sagde piloten bag sine spejlende solbriller, ”det er normalt.” Og så dykkede han ind mellem de kul sorte skybjerge. Lyn zigzaggede omkring vores lille æske af letmetal, hagl piskede mod ruderne.

Det var solide bjergkæder vi skulle forcere. Klippesiderne syntes umanerligt tæt på når vi krydsede os frem mod Maserus lufthavn.

Tre gange prøvede piloten at nå frem, og tre gange måtte han vende om. Vi måtte nødtvungent foretage en ikke-planlagt landing i Bloemfontein på Sydafrikas sletteland. Her stod jeg så uden visum i den lille lufthavnsbygning, og jeg var ikke helt tryk ved paspolitiet. Jeg huskede eksempler på ansatte ved Mellemfolkeligt Samvirke som havde forsøgt at rejse ind i Sydafrika, men var blevet mødt med lange, chikanerende interviews inden de blev afvist som *uønskede*. Det var vi faktisk ret stolte over.

Alle mine fordomme blev bekræftet da paspolitiet modtog os. Betjentene var *boere*, efterkommere af de oprindelige, hollandske kolonister. Her skulle forhandles med nogle kolossale, tumlingagtige hvide – eller snarere lyserøde – mænd i udspilede uniformer. Der blev talt højlydt *Afrikaans* omkring mig.

Der var nu ikke noget at frygte. Det var ikke første gang Bloemfonteins myndigheder håndterede en situation som denne. Et noget større fly med destination Maseru var også tvunget ned af uvejret og jeg blev sammen med dets 8-10 passagerer gelejdet ind i den lille afgangshal, et rum hvis nøgne vægge var skarpt belyst af knitrende lysstofrør. Det kunne helt klart kun bruges til at vente i.

Vi udgjorde en sjovt blandet gruppe i det ellers raceadskilte land. En emsig lille katolsk præst fra Goa anførte en gruppe afrikanske nonner som mest af alt lignede en skare store sorte fugle, der var landet et forkert sted. Hvad der adskilte dem fra fugleverdenen var dog konstante smil og en levende interesse for hvad de nu var kommet ud i. Og så var der et par ret høje, senede mænd hyllet i Basothoernes traditionelle tæppe. De lignede bjergboere fra Lesothos højland, men uden heste og slået ud af kurs.

Boerne viste sig at være venligtsindede. De fortalte os at man ville organisere taxaer der kunne fragte os gennem natten til Lesotho. Vi fik indskærpet at vi ikke eksisterede som indrejste, og at taxaerne fungerede som plomberede transitcontainere. Så det var bare trygt at vente – en rum tid.

Men så kom bilerne og på vej ud skulle vi så gennem den elektroniske port, som anvendes ved flyafgange. Alle lamper og støjsendere blev aktiveret da én af de tæppeklædte mænd passerede. ”Har du våben på dig?” spurgte betjenten ved portalen. ”Nej da,” lød svaret.

Men ved andet forsøg blinkede alle lys igen, og prompte blev manden grebet af tre overvægtige ordenshåndhævere. De flåede tæppet af ham for at kropsvisitere.

Ud af tæppet dukkede en stilig elegantier i gråt jakkesæt og slips – i bukselinningen bar han en ret så velvoksen pistol.

Piloten fra hans fly måbede: ”Har jeg haft ham ombord?”

Våbnets ejer så til gengæld forbavsede rolig ud. Han smilede - ligesom lidt undskyldende:

- Den pistol har jeg altid på mig fordi jeg er politimand i Lesotho.
- Kan du bevise det? Har du en licens til våbnet?
- Nej da, for jeg er i det hemmelige politi – vi er meget hemmelige!

Der var stor opstandelse, men ingen var dog interesseret i at opklare hvad en bevåbnet, hemmelig agent egentlig havde haft for ærinde i Johannesburg, hvor hans fly kom fra. Samarbejdede Lesothos hemmelige politi og Sydafrikas sikkerhedstjeneste? Om aktioner rettet mod ANC-flygtninge som havde asyl i Lesotho?

Enden på hele forvirringen blev at pistolen blev lagt i en plomberet kuvert og overdraget til taxachaufføren med besked om at udlevere den, når dens ejer forlod Sydafrika. Af sted kom vi.

Det var blevet mørk nat så jeg fik ikke set meget af landet sådan som jeg sad klinet inde mellem to charmerende og snaksomme nonner på bagsædet af den ene taxa. Bekymringen nu var at grænsen mellem de to lande, Maseru Bridge, ville være lukket, når vi nåede så sent frem. En af passagererne fortalte at det var almindelig procedure, at boerne med vilje forsinkede nødstedte passagerer så de måtte tilbringe natten midtvejs på broen over en vild flodkløft i ingenmandsland.

Hans forudsigelse holdt halvvejs stik. Da vi kom frem blev vi gennet gennem den sydafrikanske grænsekontrol uden formaliteter af nogen art; vi fik vores pas og bagage udleveret af taxachaufføren og den hemmelige agent fik sin pistol.

Så var vi dér i mørket på broen og begyndte at gå mod Lesothos grænsestation der trods oplyst af projektører lå helt lukket og utilgængelig bag pigtråd.

Vi ankom dog i godt selskab! Den hemmelige politimand lod en række meget høje *Piff* og et par sesam-ord lyde foran bygningens porte, og som ved et mirakel blev der åbnet. Vi var i Lesotho – og spredtes for alle vinde.

Selv tog jeg en taxa til et hotel, som var blevet meddelt mig over Maserus flyveledertårn kort før landingen. Her kendte Mellempøkeligt Samvirkes landechef en ansat og han havde fulgt vores forsøg på at besejre uvejret. Han fortalte, næsten som min frygtløse pilot, at min oplevelse var helt normal og udramatisk. No problem. Don't worry. Nå!

Eneste resterende problem var besværet med at komme *ud* af landet da jeg skulle rejse videre: ”Du er jo ikke indrejst! Hvor er dit indrejsestempel i passet? Kommet over Maseru Bridge uden formaliteter? Det lyder mærkeligt!”

Det krævede lidt forklaringer at få genvunden status som reelt eksisterende.

Peter Sigsgaard